

Obsah

Úvod	11
Část první	
STÁRNUTÍ A STÁŘÍ	17
1. Gerontosociologické teorie stárnutí a stáří	19
1.1 Typologie gerontosociologických teorií	21
1.2 Interpretativní sociologie v gerontosociologii	24
1.3 Přemostující a normativní teorie v gerontosociologii	32
2. Populační stárnutí a jeho sociální konsekvence	40
2.1 Stárnutí české populace	40
2.2 Ekonomické, sociální a rodinné souvislosti populačního stárnutí	43
2.3 Shrnutí	46
3. Individuální stárnutí	47
3.1 Stáří jako sociální konstrukce – mezní věk stáří, věkové normy, ageismus	47
3.2 Věk, věkové normy a postavení seniorů ve společnosti ve světle Moravskoslezské studie	54
3.2.1 Senioři o sobě, o svých vrstevnících a starých lidech ve společnosti	54
3.2.2 Střední generace o rodičích a seniorech ve společnosti	63
3.3 Shrnutí	66
Část druhá	
OSOBNÍ AUTONOMIE	71
1. Osobní autonomie jako teoretický konceptuální problém	73
1.1 Autonomie ve filozofii, psychologii a sociologii	74
1.2 Autonomie v sociální gerontologii	81
2. Osobní autonomie ve světle Moravskoslezské studie	85
2.1 Autonomie v definici seniorů	85
2.2 Autonomie ve stáří v definici střední generace	88
2.3 Shrnutí	90
3. Významové dimenze osobní autonomie	92
3.1 Autonomie ve významu fyzické soběstačnosti	92
3.1.1 Sociální gerontologie o fyzické soběstačnosti seniorů	92
3.1.2 Fyzická soběstačnost ve světle Moravskoslezské studie	100
3.1.2.1 Senioři o svém zdraví	101

3.1.2.2	Senioři o své funkční kompetenci, strategiích zvládnání fyzických omezení a udržení autonomie	105
3.1.2.3	Střední generace o zdraví starých rodičů	113
3.1.2.4	Střední generace o funkční kompetenci rodičů, jejich strategiích zvládnání fyzických omezení a udržení autonomie	114
3.1.3	Shrnutí	116
3.2	Autonomie ve významu finanční soběstačnosti	119
3.2.1	Gerontosociologie o finanční soběstačnosti seniorů	119
3.2.2	Finanční soběstačnost ve světle Moravskoslezské studie	126
3.2.2.1	Senioři o své finanční soběstačnosti	126
3.2.2.2	Střední generace o finanční soběstačnosti starých rodičů	134
3.2.3	Shrnutí	137
3.3	Autonomie ve významu samostatného rozhodování	139
3.3.1	Teoretické poznámky k rozhodování ve stáří	139
3.3.2	Rozhodování seniorů ve světle Moravskoslezské studie	140
3.3.2.1	Senioři o rozhodování ve stáří	141
3.3.2.2	Střední generace o rozhodování starých rodičů	148
3.3.3	Shrnutí	153

Část třetí

OSOBNÍ AUTONOMIE a/versus SOCIÁLNÍ VAZBY SENIORŮ VE STÁŘÍ 157

1. Sociální gerontologie o autonomii ve vztahu k sociální integraci seniorů 159

1.1	Teorie sociální, resp. rodinné integrace ve stáří, teorie příbuzenské podpory	159
1.2	Sociální kontakty, vztahy a příbuzenská podpora v gerontosociologických výzkumech	165

2. Osobní autonomie a sociální integrace seniorů ve světle Moravskoslezské studie 172

2.1	Autonomie ve vztahu k sociálním kontaktům a vztahům seniorů	172
2.1.1	Senioři o autonomii, sociálních kontaktech a vztazích	172
2.1.2	Střední generace o autonomii v dyádě rodičů a dětí, o vzájemných kontaktech a vztazích	183
2.2	Autonomie seniorů ve vztahu k sociální pomoci a podpoře	189
2.2.1	Senioři o autonomii, sociální pomoci a podpoře	189
2.2.2	Střední generace o autonomii, sociální pomoci a podpoře	193
2.2.2.1	Autonomie seniorů a dospělých dětí v kontextu giving help	193

